

1. Cele gospodarowania:

1. kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla,
2. kryterium utrzymania zdrowia i witalności ekosystemów leśnych,
3. kryterium utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu,
4. kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych,
5. kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasu a w szczególności w odniesieniu do gleby i wody,
6. kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych poprzez:
  - a. zwiększenie udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczącej trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej,
  - b. udostępnianie lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych,
  - c. udostępnianie lasów do celów dydaktycznych,
  - d. promocję trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

2. Ogólna charakterystyka lasów

2.1 Położenie i powierzchnia

Nadleśnictwo Wałbrzych składa się z dwóch obrębów leśnych:

- obręb Wałbrzych (13-28-01)
- obręb Głuszycza (13-28-02)

Struktura powierzchni gruntów nadleśnictwa w obrębach leśnych wg stanu na 01.01.2009 r.

Rodzaj powierzchni	obręb Wałbrzych [ha]	obręb Głuszycza [ha]	Razem nadleśnictwo [ha]
1	2	3	4
Powierzchnia ogółem	7451,85	8262,10	15713,95
Grunty leśne	7218,45	7954,03	15172,48
w tym:			
grunty zalesione	7031,76	7480,06	14511,82
grunty leśne nie zalesione	23,26	272,27	295,53
grunty związane z gospodarką leśną	163,43	201,70	365,13
Grunty nie zaliczone do lasów	233,40	308,07	541,47
w tym:			
grunty zadrzewione		0,02	0,02

2.2 Rys historyczny

Nadleśnictwo Wałbrzych, obejmujące obręby Wałbrzych i Głuszycza, w obecnych granicach powstało 1 stycznia 1973 roku.

Obręb Wałbrzych

Obecny obręb Wałbrzych, byłe Nadleśnictwo Wałbrzych powstało w 1945 roku. W skład ówczesnego Nadleśnictwa Wałbrzych wchodziły głównie lasy państwowe oraz zajmujące niewielką powierzchnię lasy majątkowe, kolejalne, kopalniane i miejskie oraz grunty rolne słabej jakości przeznaczone do zalesień.

Lasy państwowe zagospodarowane były wg planów urzędzeniowych od ponad 100 lat. Świadczą o tym odnalezione mapy z 1856 roku i następne, sporządzane co 10 – 15 lat. Na pierwszych mapach istniał naniesiony podział powierzchniowy, oparty na naturalnych rozgraniczeniach, bez granic wyłączeń drzewostanowych. Przeciętna powierzchnia oddziału wynosiła ok. 80 ha.

Mapy późniejsze – z roku 1892, charakteryzują się bardziej zagęszczoną siecią podziału powierzchniowego, opartego już częściowo na liniach sztucznych. Pojawiły się również wydzielenia drzewostanowe, świadczące o użytkowaniu rębnym.

Nowy i dokładny pomiar całkowity przeprowadzono w 1892 roku.

Ostatnie urządzenie lasów, w okresie przedwojennym, przeprowadzono w roku 1935, na okres od 1935 do 1945 roku.

Lasy majątkowe posiadały plany zagospodarowania, ale odnaleziono tylko jeden, dla majątku Rusinowa na okres od 1933 do 1943 roku.

Bliższych danych gospodarczych, pozwalających na przeprowadzenie dokładnej charakterystyki gospodarki leśnej w tym okresie, nie podaje się z powodu braku danych.

Charakterystyczne dla rozpatrywanego okresu były gospodarstwa kopalniakowe o 70 – letniej kolei rębni dla świerka i zrębowym sposobem zagospodarowania. W innych lasach stosowano zrębowo-przerębowy sposób zagospodarowania.

Zalesienia powierzchni otwartych dokonywano sadzeniem 3 – letniego świerka, z około 30% udziałem modrzewia i innych gatunków. W wyniku stosowania rębni przerębowych powstały odnowienia naturalne – głównie buka.

Historycznie biorąc lasy obrębu Wałbrzych, przed przeszło 100 lat, miały dużo korzystniejszy skład gatunkowy drzewostanów, z większym udziałem gatunków liściastych i jodły. Jednak panująca w Niemczech od 150 lat teoria najwyższej renty gruntowej wywarła wyraźny wpływ na strukturę gatunkową drzewostanów. Miejsce dawnych drzewostanów mieszanych zajęły monokultury świerkowe. Błędy tego kierunku w gospodarce leśnej szczególnie wyraźnie ujawniły się w obrębie Wałbrzych, gdzie wraz ze wszystkimi ujemnymi następstwami właściwymi drzewostanom jednogatunkowym doszedł jeszcze czynnik szkodliwego działania przemysłu. Świerk okazał się bowiem również mało odporny na działanie gazów i pyłów fabrycznych.

Obwód Głuszycy

Lasy obecnego obrębu Głuszycy do roku 1945 były w przeważającej części własnością prywatną – księżęcą i wchodziły w skład dawnych dwu nadleśnictw, a mianowicie nadleśnictwa Unisław i Głuszycy, o łącznej powierzchni 5319 ha.

Odnalezione mapy gospodarcze z lat 1858 i 1884 roku świadczą o planowej gospodarce już od przeszło 100 lat. Na mapach z 1858 roku nie było jeszcze zaznaczonego podziału powierzchniowego, a poszczególne partie lasu nosiły nazwy uroczysk. Na mapach późniejszych, z 1898 roku, istnieje już wprowadzony podział powierzchniowy, oparty na istniejących drogach oraz częściowo na przeciętych liniach. Oddziały posiadały numerację. Należy więc przypuszczać, iż od tego okresu sporządzane były regularnie co 10 lat plany gospodarcze. W roku 1922 przeprowadzono nowy pomiar granic i dokonano nowego podziału powierzchniowego. Ostatnie przedwojenne urządzenie tych lasów przeprowadzone zostało w 1935 roku, kiedy to obydwie nadleśnictwa – Unisław i Głuszycy, połączono w jedno nadleśnictwo nazwie Głuszycy, a plan opiewał na okres od 1.VII.1935 r. do 30.VI.1945 r.

Ponieważ nie odnaleziono kompletu planu z tego okresu, nie można przytoczyć tu szczegółowych zasad co do sposobu zagospodarowania. Należy jednak przypuszczać, że utworzone zostały 3 gospodarstwa, a mianowicie:

- świerkowo-kopalniakowe o 70-letniej kolei wyrębu,
- świerkowe o 100-letniej kolei wyrębu,
- jodłowo-świerkowo-bukowe o 140 letniej kolei wyrębu.

Rozmiar użytkowania określono na podstawie przeciętnego przyrostu, oddzielnie dla każdego gospodarstwa. Wynosił on przeciętnie dla całego nadleśnictwa 3,5 m³ z 1 ha rocznie. Z tego na użytkowanie rębne przypadało około 65%, a na użytkowanie przedrębne pozostałe 35%. Zasadniczym rodzajem rębni tego okresu była rębnia zupełna – smugowa, o szerokości zrębów od 20 do 40m. W drzewostanach bukowych i mieszanych z udziałem buka stosowane były rębnie przerębowe. Z istniejących zapisów wynika, że ustalony etat użytkowania rębego przekroczony był o około 20 – 30%, co miało miejsce szczególnie w okresie wojennym.

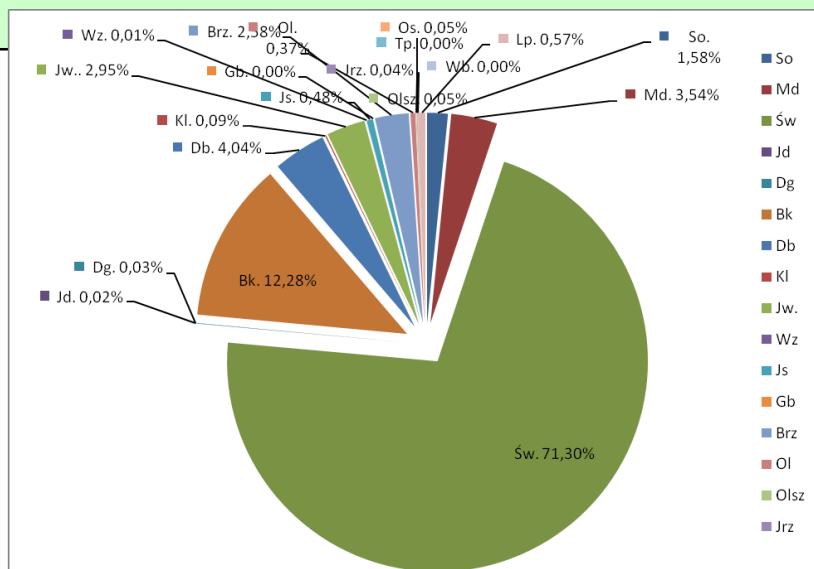
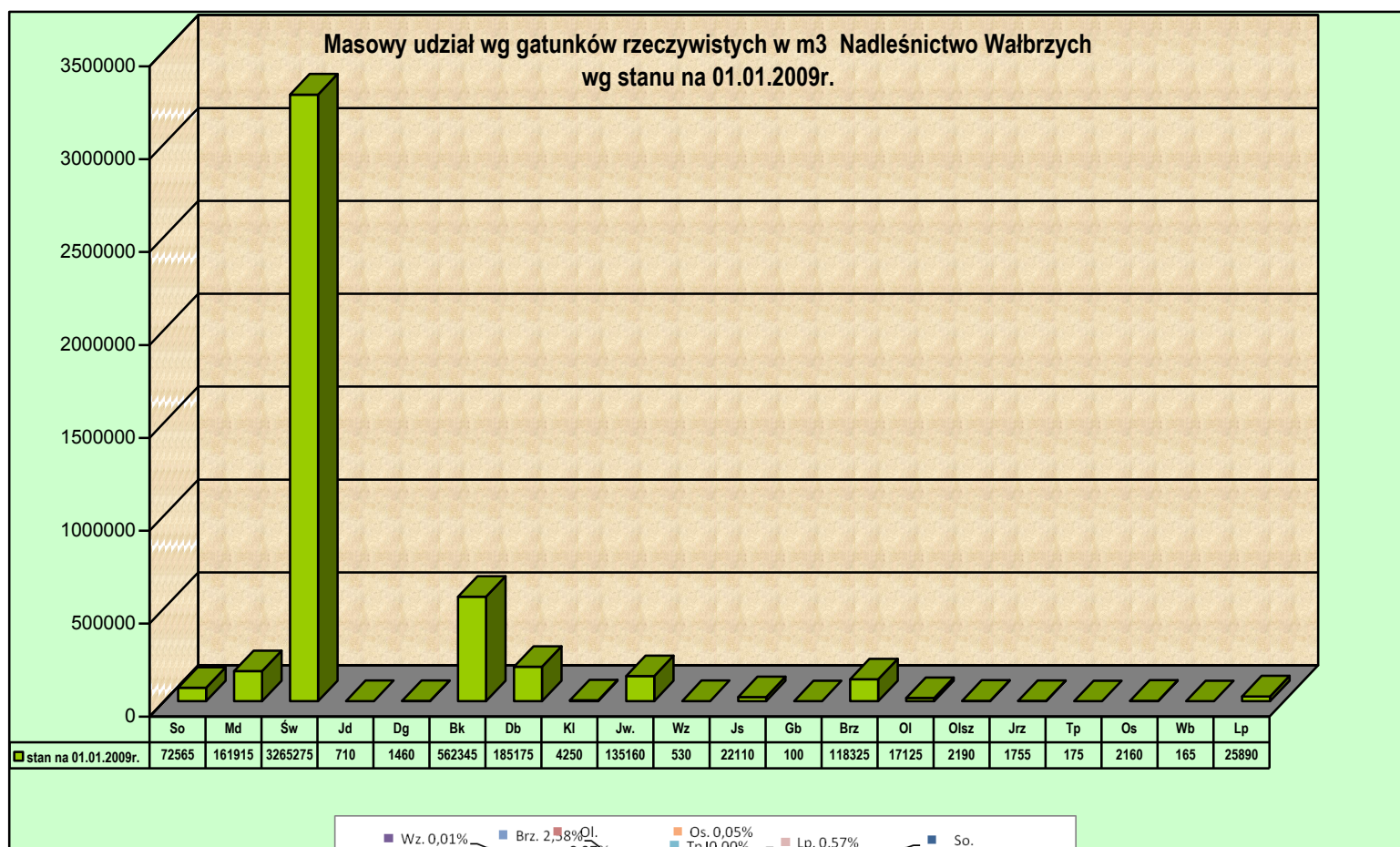
Odnowienia wykonywane były zasadniczo sztucznie, a tylko w niewielkim rozmiarze powstały drzewostany z samosiewów. Zalesiano przeważnie szkółkowanym 3-5 letnim świerkiem. W wyniku czego stan upraw i młodników przy intensywnie prowadzonej pielęgnacji był bardzo dobry. Skład gatunkowy upraw nie odpowiadał potencjalnym możliwościom produkcyjnym siedlisk leśnych, gdyż uprawy i młodniki posiadały w swym składzie zaledwie 10 – 20% gatunków domieszkowych.

2.3 Typy Siedliskowe Lasu

LP	TSL	ha	%
1	2	5	6
1	BMwyż. św. (variant ś)	13,19	0,09
2	LMwyż. św. (variant ś)	1021,09	
3	LMwyż. św. (variant sś)	11,14	
4	LMwyż. w. (variant ww)	19,74	
5	LMwyż.	1051,97	7,10
6	Lwyż. św. . (variant ś)	147,26	

7	Lwyż. św. . (wariant sś)	1,53	
8	Lwyż. w. (wariant ww)	25,97	
9	Lwyż.	174,76	1,19
10	BG św. (wariant ś)	106,69	0,72
11	BMG św. (wariant ś)	1550,51	10,47
12	LMG św. (wariant ś)	10372,26	
13	LMG św. (wariant sś)	152,32	
14	LMG w. (wariant ww)	139,84	
15	LMG	10664,42	72,02
16	LG św. (wariant ś)	1083,90	
17	LG św. (wariant sś)	62,32	
18	LG w. (wariant ww)	99,59	
19	LG	1245,81	8,41
Razem		14807,35	100,00

2.4 Struktura gatunkowa drzewostanów wg. gatunków rzeczywistych

2.5 Powierzchniowa tabela klas wieku

<i>Opis powierzchni</i>		<i>Pow. Ha</i>	<i>Udział procentowy</i>		
grunty leśne nie zalesione	halizny, zręby, płazow.	292	1,97		
	w prod. pomocn.	2,26	0,02		
	pozostałe	1,27	0,01		
grunty leśne zalesione	klasy wieku	I	1-20	1034,4	7,87
		II	21-40	1468,3	9,92
		III	41-60	2663,09	17,98
		IV	61-80	2129,08	14,38
		V	81-100	2985,74	20,16
		VI	101-120	1066,77	7,2
		VII	120 i >	622,81	4,21
		KO		2059,79	13,91
		KDO		482,18	3,26
razem pow. Zalesiona		14511,82	98		
ogółem pow. zalesiona i nie zalesiona		14807,35	100		

2.6 Charakterystyka gospodarki nasiennej

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9 marca 2004 r. Nadleśnictwo Wałbrzych znajduje się w 701 mikroregionie nasiennym.

Wyłączone drzewostany nasienne

Wg stanu na 01.01.2009 r. na terenie obrębu Wałbrzych istnieją 2 drzewostany nasienne wyłączone oraz 6 na terenie obrębu Głuszycy. Łączna powierzchnia drzewostanów nasiennych wyłączonych na terenie nadleśnictwa wynosi 35,84 ha.

Drzewostan nasienny wyłączony w oddz. 69a w obrębie Wałbrzych i w oddz. 117f w obrębie Głuszycy wykreślono z BNL natomiast pozostają one w ewidencji IBL.

Uprawy pochodne

Łączna powierzchnia bloków dla drzewostanów nasiennych wyłączonych bukowych wynosi 176,84 ha, świerkowych 179,55 ha. Obecnie ogólna powierzchnia istniejących upraw pochodnych wynosi 94,30 ha.

Łączna powierzchnia istniejących upraw pochodnych dla buka wynosi 44,29 ha i projektowanych na bieżące 10-lecie 32,61 ha.

Łączna powierzchnia istniejących upraw pochodnych dla świerka wynosi 50,01 ha i projektowanych na bieżące 10-lecie 49,03 ha.

Drzewa zachowawcze

Na terenie nadleśnictwa zarejestrowanych jest 14 drzew zachowawczych jodły.:

Drzewa mateczne

Na terenie nadleśnictwa znajduje się łącznie 27 sztuk drzew matecznych: 18 sztuk świerka, 2 sztuki modrzewia, 3 sztuki jodły i 4 sztuki buka.

Gospodarcze drzewostany nasienne

Drzewostany te są wpisane do Krajowego Rejestru Leśnego Materiału Podstawowego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 kwietnia 2004 r.

Ogółem w Nadleśnictwie Wałbrzych istnieje 63 drzewostanów nasiennych gospodarczych, na łącznej powierzchni 331,11 ha.

Zestawienie ilościowe gospodarczych drzewostanów nasiennych (GDN) w Nadleśnictwie Wałbrzych
Tab.12.

L.P.	Gatunek GDN	Obr. Wałbrzych		Obr. Głuszycyca		Nadleśnictwo	
		szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha
1	2	3	4	5	6	7	8
1	So	1	5,99			1	5,99
2	Md	1	2,31			1	2,31
3	Św	18	101,26	15	85,31	33	186,57
4	Db	3	19,57			3	19,57
5	Bk	11	48,76	9	45,81	20	94,57
6	Jś			1	6,38	1	6,38
7	Jw	1	2,57	1	5,83	2	8,40
8	Brz	1	2,23	1	5,09	2	7,32
OGÓŁEM		36	182,69	27	148,42	63	331,11

3. Charakterystyka warunków przyrodniczo – ekonomicznych nadleśnictwa

Charakterystyka regionu

Tereny nadleśnictwa położone są w całości w województwie dolnośląskim, a swym zasięgiem obejmują gminę Bolków w powiecie jaworskim, gminę Nową Rudę w powiecie kłodzkim, gminę Świebodzice w powiecie świdnickim oraz powiat wałbrzyski z gminami Boguszów Gorce, Jedlina Zdrój, Szczawno Zdrój, Czarny Bór, Głuszycyca, Mieroszów, Stare Bogaczowice, Walim i Wałbrzych.

Jest to region, na który dominujący wpływ ma znajdujące się w środku zasięgu terytorialnego miasto Wałbrzych oraz miasta Świebodzice i Boguszów Gorce. W mieście Wałbrzych zamieszkuje około 70% ogółu ludności znajdującej się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Poza regionem miejskim, pozostałe tereny nadleśnictwa charakteryzują się rolniczo-turystycznym zagospodarowaniem. Znajdujące się w zasięgu terytorialnym miejscowości Rzecznka, Walim, Jedlina Zdrój, Szczawno Zdrój i Głuszycyca mają wybitny charakter turystyczny zarówno w okresie letnim jak i zimowym.

W minionym okresie gospodarczym nastąpiła całkowita likwidacja przemysłu wydobywczego węgla kamiennego. Obecnie w związku z dobrą koniunkturą na kruszywa wzrosło wydobycie melafiru w kopalni odkrywkowej zlokalizowanej w Rybnicy Leśnej oraz barytu w Boguszowie Gorcach.

Lasy Nadleśnictwa Wałbrzych stanowią stosunkowo zwarte kompleksy leśne i dlatego są ważnym czynnikiem zagospodarowania przestrzennego tego regionu.

Dla zobrazowania ekonomicznych warunków produkcji nadleśnictwa poniżej przedstawia się w formie tabelarycznej niektóre dostępne dane uzyskane z nadleśnictwa oraz z roczników statystycznych.

Przez teren nadleśnictwa przebiegają cztery szlaki kolejowe zelektryfikowane

Sieć komunikacyjna z drogami asfaltowymi, na terenie zasięgu terytorialnego nadleśnictwa jest dobrze rozwinięta. Pod względem dostępności terenów leśnych należy uznać, że do głównych kompleksów leśnych na terenie działalności Nadleśnictwa Wałbrzych dostępność jest dobra.

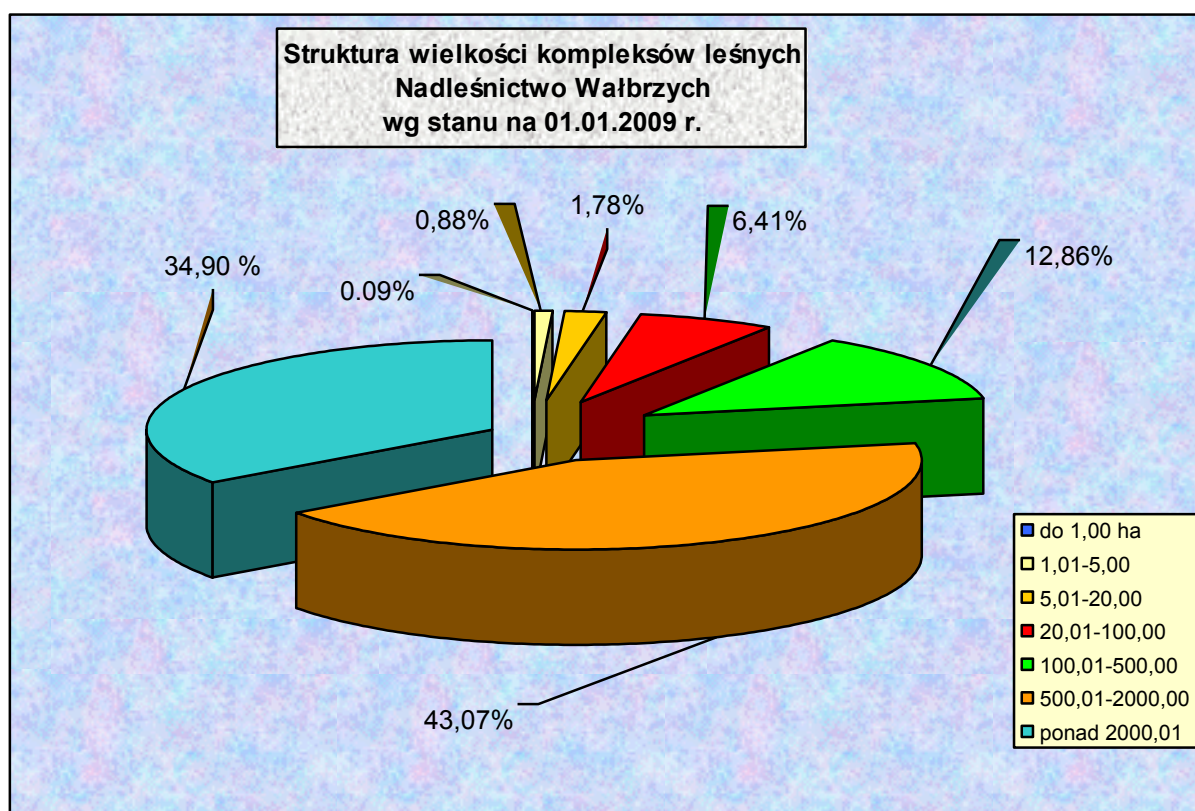
Oprócz wyżej wymienionych głównych dróg krajowych i wojewódzkich, w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się szereg dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni asfaltowej łączących poszczególne wsie i małe miejscowości będące głównie w dobrym stanie technicznym.

Głównymi odbiorcami drewna z terenu nadleśnictwa są firmy zlokalizowane w okolicach Wałbrzycha oraz firma drzewna z Czech..

Liczba i wielkość kompleksów leśnych

Cały obszar nadleśnictwa składa się ze 133 kompleksów leśnych, z czego na obręb Wałbrzych przypada 80, a na obręb Głuszycy 53 kompleksy.

Poniżej podaje się zestawienie kompleksów leśnych pod względem ich wielkości i ilości wg obrębów i łącznie nadleśnictwo.

Zasięg terytorialny nadleśnictwa

Został określony Zarządzeniem Nr 183 MOŚ,ZNiL z dnia 13 grudnia 1994 r. „w sprawie określenia terytorialnego zasięgu działania nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu oraz zasięgu działania RDLP we Wrocławiu”. Poniżej w zestawieniu tabelarycznym przedstawia się powierzchnię zasięgów terytorialnych w poszczególnych leśnictwach i ogółem w nadleśnictwie :

Zasięg terytorialny nadleśnictwa

Tab. 17.

obręb	leśnictwo	powierzchnia w ha wg zasięgu terytorialnego	ilość kompleksów
1	2	3	4
Wałbrzych	Świebodzice	4683,49	17
	Stare Bogaczowice	4260,81	14
	Witków	2766,25	13
	Biały Kamień	4529,22	21
	Glinica	4406,28	11
	Glinik	2834,46	8

razem obręb		23480,51	84
Głuszycza	Sowie Góry	2661,82	19
	Jedlinka	2830,78	8
	Głuszycza	2918,72	9
	Łomnica	1883,48	3
	Sokołowsko	1930,18	2
	Unisław	1486,34	2
	Mioszów	2816,17	16
razem obręb		16527,49	59
ogółem nadleśnictwo		40008,00	143

Charakterystyka dróg leśnych

Poniżej w zestawieniu tabelarycznym, na podstawie danych z nadleśnictwa oraz roczników statystycznych przedstawia się krótką charakterystykę istniejących dróg w zarządzie Nadleśnictwa Wałbrzych oraz w granicach zasięgu terytorialnego.

Charakterystyka dróg leśnych

rodzaj drogi	drogi leśne	drogi publiczne	Razem
	km		
Drogi twarde		306,00	306,00
Drogi o nawierzchni ulepszonej		282,00	282,00
Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej	113,80		113,80
Drogi o nawierzchni twardej nie ulepszonej	58,20		58,20
Drogi o nawierzchni gruntowej ulepszone	40,50		40,50
Drogi o nawierzchni gruntowej naturalne	89,05		89,05
Ogółem	301,55	588,00	889,55

W tym 232 km dróg leśnych służy w nadleśnictwie jako drogi wywozowe.

Gęstość dróg leśnych na terenie Nadleśnictwa Wałbrzych wynosi 19,19 km/1000 ha powierzchni nadleśnictwa, w tym o nawierzchni ulepszonej 9,82 km/1000 ha powierzchni nadleśnictwa.

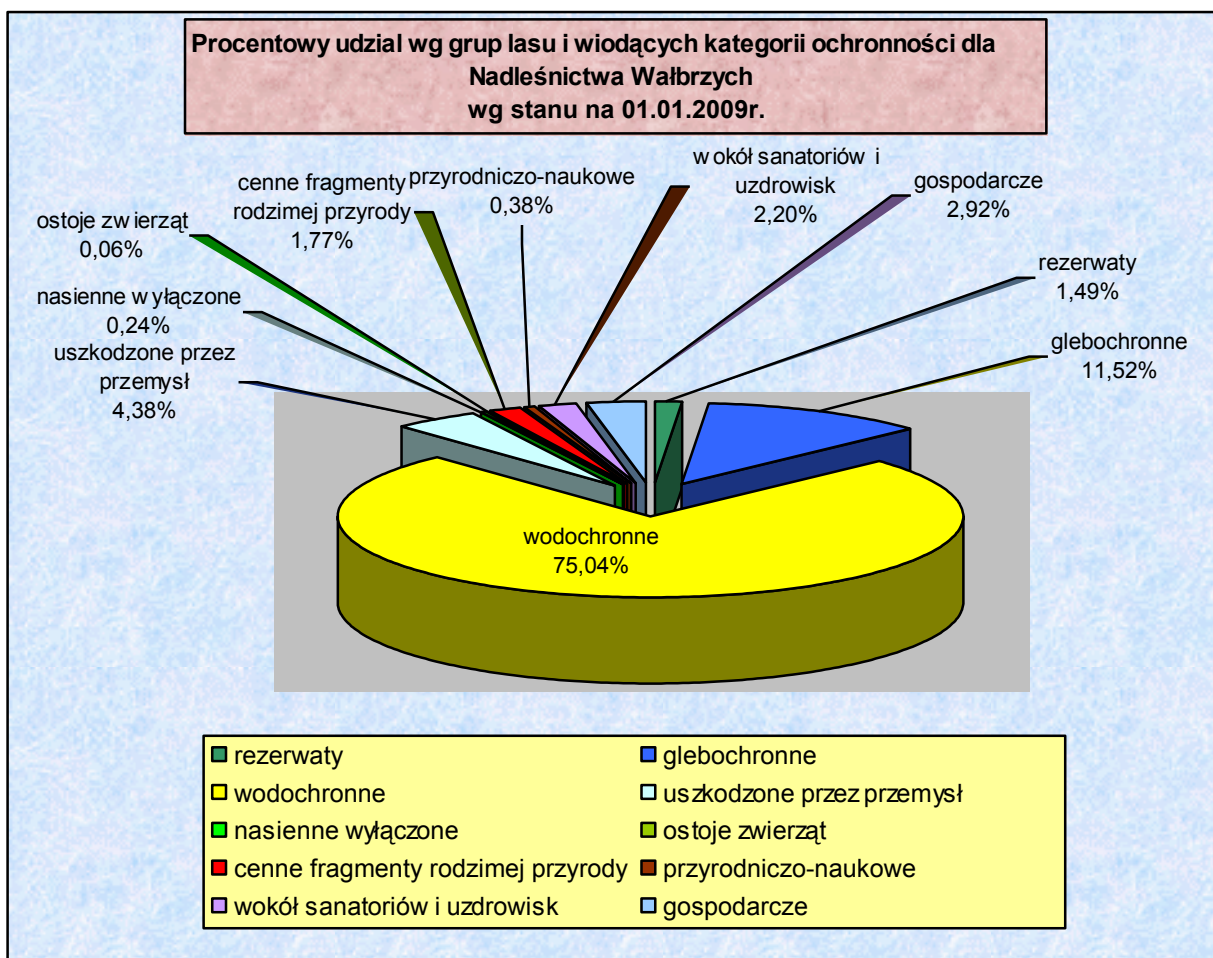
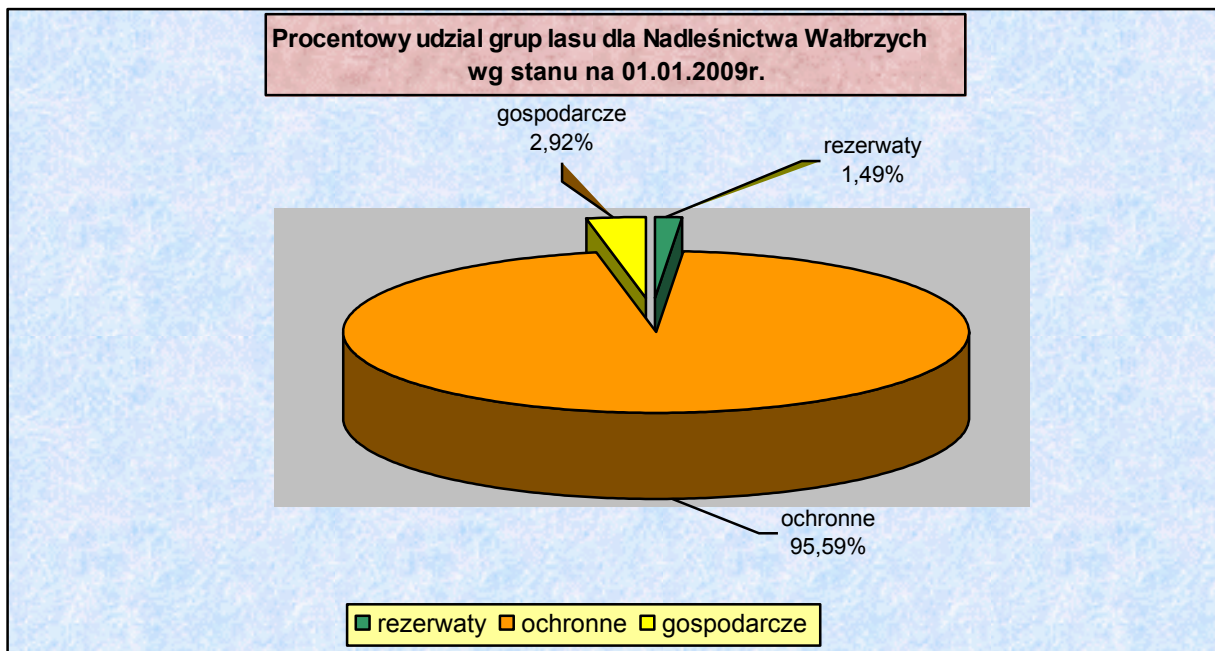
4. Podział na grupy lasów

Podział na wiodące kategorie ochronności z podziałem na obręby i łącznie dla nadleśnictwa przedstawia się w tabeli zamieszczonej poniżej:

Lp	Grupa lasu – kategoria ochronności	obręb leśny		Nadleśnictwo
		Wałbrzych	Głuszycza	
		pow. w ha		
1	2	3	4	5
1	Rezerwaty	220,68		220,68
2	Lasy glebochronne	882,12	823,11	1705,23
3	Lasy wodochronne	4726,45	6384,34	11110,79
4	Lasy uszkodzone przez przemysł	649,32		649,32
5	Drzewostany nasienne	20,54	15,30	35,84
6	Ostoje zwierząt podlegające ochronie gatunkowej		9,27	9,27
7	Cenne fragmenty rodzimej przyrody	43,16	218,22	261,38
8	Lasy mające szczególne znaczenie przyrodniczo-		56,88	56,88
9	Lasy położone w strefach ochronnych wokół	188,00	137,37	325,37

Ogółem lasy ochronne		6509,59	7644,49	14154,08
10	Lasy gospodarcze	324,75	107,84	432,59
Ogółem nadleśnictwo		7055,02	7752,33	14807,35

5. Podział na gospodarstwa

Dla celów planowania urządzeniowego utworzono jednostki regulacyjne nazywane gospodarstwami.

Uwzględniając podział na kategorie ochronności i ustalenia KTG przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

Gospodarstwo specjalne (S) powierzchnia zalesiona i nie zalesiona 1841,43 ha – do którego zaliczono:

- rezerwat przyrody,
- lasy uzdrowiskowe w strefach A i B ochrony uzdrowiskowej,
- lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody,
- lasy glebochronne na stokach urwistych i b. stromych,
- wyłączone drzewostany nasienne,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- otulina kompleksu zamkowego „Książ”,
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, w tym siedliska priorytetowe.

Gospodarstwo ochronne (O) powierzchnia zalesiona i nie zalesiona 12371,63 ha – obejmuje lasy ochronne zgodne z Decyzją Nr 50 MOŚ, ZNiL z dnia 4 sierpnia 1999 r. z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego lub do gospodarstwa przebudowy.

Gospodarstwo przebudowy (R) powierzchnia zalesiona i nie zalesiona 162,33 ha – do którego zaliczono drzewostany w lasach gospodarczych lub ochronnych, które nie zapewniają osiągnięcia celów gospodarki leśnej, zawartych w planie urządzenia lasu. Do gospodarstwa przebudowy typowano drzewostany kierując się następującymi kryteriami:

w pierwszej kolejności przeznaczano drzewostany, w których proces przebudowy został już rozpoczęty,

drzewostany o składzie niezgodnym lub częściowo zgodnym z GTD, o obniżonym zadrzewieniu, Przebudowa drzewostanów realizowana jest również w pozostałych gospodarstwach, w drzewostanach rębnych i przeszlębnych.

Gospodarstwo przerębwo-zrębowe (GPZ) powierzchnia zalesiona i nie zalesiona 431,96 ha – do którego zaliczono drzewostany w lasach gospodarczych (nie ujęte w gospodarstwie specjalnym lub przebudowy), które ze względu na typ siedliskowy lasu oraz GTD i aktualny skład gatunkowy, zastosowano przerębwo – zrębowy sposób zagospodarowania (rębna częściowa, gniazdowa lub stopniowa z krótkim i średnim okresem odnowienia do 30 lat.

Poniżej w zestawieniu tabelarycznym przedstawia się zestawienie powierzchni zalesionej i nie zalesionej w ramach gospodarstw w poszczególnych obrębach leśnych.

Zestawienie powierzchni zalesionej i nie zalesionej w ramach gospodarstw w obrębach i nadleśnictwie

Gospodarstwo	Obręb		Nadleśnictwo	
	Wałbrzych	Głuszycza		
	Powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona - ha			
1	2	3	4	
Specjalne (S)	838,42	1003,01	1841,43	12,43%
Ochronne (O)	5825,54	6546,09	12371,63	83,55%
Przerębwo – zrębowe (GPZ)	324,12	107,84	431,96	2,92%
Przebudowy (R)	66,94	95,39	162,33	1,10%
Ogółem	7055,02	7752,33	14807,35	100,00%

6. Etaty użytkowania rębego i przedrębego

Zestawienie łączne użytków głównych wg kategorii cięć dla Nadleśnictwa

KATEGORIA CIĘĆ	NADLEŚNICTWO WAŁBRZYCH		
	Powierzchnia - ha		miąższość grubizny m ³ netto
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	
1	8	9	10
I. Użytki rębne:			
A. Zaliczone na poczet	6264,40	2233,69	686748
<i>Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków</i>			34337
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	6264,40	2233,69	721085
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu			
2. uprzątńnięcie nasien ników i przestojów			7463
3. pozostałe	8,12		1619
Razem nie zaliczone	8,12		9082
Razem użytki rębne	6272,52	2233,69	730167
w tym: użytki rębne w rezerwach			
II. Użytki przedrębne			
A. Czyszczenia	148,24		628
B. Trzebieże	6561,10		301652
Razem użytki przedrębne	6709,34		302280
w tym: użytki przedrębne w rezerwach			
Ogółem użytki główne (I+II)	12981,86	2233,69	1032447

7. Zastosowane sposoby użytkowania rębego dla Nadleśnictwa Wałbrzych

W zakresie użytkowania rębego, zgodnie z ustaleniami KTG, w poszczególnych typach siedliskowych lasu przyjęto następujące rodzaje rębni:

Zastosowane sposoby użytkowania rębego dla Nadleśnictwa Wałbrzych

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Rodzaj rębni	Okres odnowienia
1	2	3	4
1	BG	IVd; IIb	średni okres odnowienia do 20 – 30 lat, w przypadku stosowania rębni stopniowych zalecany okres odnowienia wynosi 30 – 40 lat.
2	BMG	IVd; IIa; IIb; Ic	
3	LMG	IVd; IIa; IIb; IIIb; Ic	
4	LG	IVd; IIa; IIb; IIIb; Ic	
5	LGw	IIa; IIb; IIIb	
6	BMwyż.	IVd	
7	LMwyż.	IVd; IIa; IIb; IIIb; Ic	
8	LMwyż. w	IVd; Ic	
9	Lwyż	IVd; IIb	
10	Lwyż. w	IIIb; Ic	

Zastosowane sposoby użytkowania rębego są zgodnie z uwzględnieniem ramowych (kierunkowych) wytycznych zawartych w „Zasadach hodowli lasu z 2003 r.”, dla krain: VII – Sudeckiej i innych zasad, instrukcji i wytycznych obowiązujących aktualnie w Lasach Państwowych.

8. Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu

Zadania gospodarcze	obręb Wałbrzych	obręb Głuszycza	nadleśnictwo
	powierzchnia - ha		
1	2	3	4
I. Odnowienia i zalesienia, w tym:			
1. halizny, płazowiny i zręby zaległe	22,19	269,81	292,00
2. grunty nieleśne			
3. zręby bieżące I-go 10-lecia	6,76		6,76
Razem I	28,95	269,81	298,76
II. Odnowienia pod osłoną, w tym:			
1. przy rębniach częściowych i stopniowych	1092,08	1151,29	2243,37
2. podsadzenia	1,28	0,25	1,53
3. dolesienia luk i przerzedzeń	6,30	15,00	21,30
Razem II	1099,66	1166,54	2266,20
<u>Razem I + II</u>	<u>1128,61</u>	<u>1436,35</u>	<u>2564,96</u>
III Poprawki i uzupełnienia, w tym			
1. w uprawach i młodnikach	22,79	97,52	120,31
2. na gruntach proj. do odn. i zalesienia.	1,36	0,00	1,36
Razem III	24,15	97,52	121,67

Zadania gospodarcze	obręb Wałbrzych	obręb Głuszycza	nadleśnictwo
	powierzchnia - ha		
1	2	3	4
Razem I + II + III	1152,76	1533,87	2686,63
IV Pielęgnowanie, w tym:			
1. gleby	1299,82	1911,74	3211,56
2. upraw (CW)	320,15	571,44	891,59
3. młodników (CP)	681,87	694,78	1376,65
Razem IV	2301,84	3177,96	5479,80
V Melioracje, w tym:			
1. agrotechniczne	1132,25	1443,08	2575,33
2. wodne			
Razem V	1132,25	1443,08	2575,33

9. Formy ochrony przyrody na gruntach nadleśnictwa

W terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa Wałbrzych występują obecnie następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerваты przyrody,
Przełomy pod Książem k. Wałbrzycha
- Parki Krajobrazowe,
Książański Park Krajobrazowy
Park Krajobrazowy Sudetów
Park Krajobrazowy Gór Sowich
- Obszary Chronionego Krajobrazu,
Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie,
Obszar Chronionego Krajobrazu Chełmca,
Obszar Chronionego Krajobrazu Masyw Trójgarbu,
Obszar Chronionego Krajobrazu Zawory
- Pomniki przyrody,
- Obszary Natura 2000,
PLH020034 – Dobromierz
PLH020020 – Przełomy Pelcznicy pod Książem
PLH020057 – Masyw Chełmca
PLH020071 – Ostoja Nietoperzy Gór Sowich
PLH020038 – Góry Kamienne
- Siedliska przyrodnicze wyznaczone w wyniku Inwentaryzacji Przyrodniczej Nadleśnictwa Wałbrzych,
- Chronione gatunki roślin i zwierząt (w celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony),
- Obiekty kultury materialnej i przyrody nieożywionej

10. Porównanie powierzchni i zasobów drzewnych w kolejnych planach urzędzenia lasu

Lp	WSKAŹNIK	Jedn.	Stan na				
			01.10.1967	01.10.1976	01.01.1989	01.01.1999	01.01.2009
1	2	3	4	5	6	7	8
Obwód Wałbrzych							
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha*	6293	6286	6551	6732	7055
2	Zasoby miąższości	tys. m ³			179967	202316	219968
3	Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	211	211	276	301	312
4	Przeciętny wiek	lat	54	57	67	71	75
Obwód Głuszycza							
5	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha*	7253	7336	7400	7645	7752
6	Zasoby miąższości	tys. m ³			216287	250153	240968
7	Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	235	236	294	327	311
8	Przeciętny wiek	lat	54	58	66	69	73
nadleśnictwo							
9	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha*			13951	14376	14807
10	Zasoby miąższości	tys. m ³			396255	452469	460936
11	Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³		221	285	315	311
12	Przeciętny wiek	lat		57	66	70	74

11. Zestawienie planu urzędzenia lasu

11.1 Elaborat

11.2 Szczegółowe dane inwentaryzacyjne

11.3 Wykaz projektowanych cięć rębnych

11.4 Program ochrony przyrody

11.5 Mapy przeglądowe: siedlisk, drzewostanów, cięć, ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, gospodarki łowieckiej, zagospodarowania rekreacyjnego, walorów przyrodniczo-kulturowych, funkcja lasu